

Kort overzicht plan

Verbetering gezette steenbekleding dijkvak Koningin Emma-/Van Alsteinpolder

Begin 2005 vindt de aanbesteding plaats van de verbetering van het dijkvak Koningin Emma-/Van Alsteinpolder. De uitvoering hiervan is eveneens gepland voor 2005. Het werk is een onderdeel van het project Zeeweringen. Hierin werken Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen samen aan het versterken van de dijken. Voor het werk is een dijkverbeteringsplan geschreven. In dit korte overzicht zijn de belangrijkste punten van dit plan samengevat.

1. Project Zeeweringen

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een glooiing met een toplaag van zetsteen. Uit waarnemingen van de waterschappen en de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat bij zeer zware stormen deze steenbekleding onvoldoende bescherming biedt. Anders gezegd: de steenbekleding is in veel gevallen te licht. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het projectbureau Zeeweringen opdracht gegeven de gezette steenbekledingen van de dijken in Zeeland op sterkte te brengen. De werkzaamheden worden over een lange periode uitgesmeerd. Dit heeft te maken met de hoge kosten en de omvang van het totale werk. Om veiligheidsredenen wordt er alleen van 1 april tot 1 oktober, buiten het stormseizoen, aan de dijken gewerkt.

2. De huidige dijk

Het dijktraject Koningin Emma-/Van Alsteinpolder ligt aan de zuidzijde van de Westerschelde ten oosten van het dorp Paal in de gemeente Hulst (Zeeuwsch-Vlaanderen). Het valt onder het beheer van Waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

De bekleding van de dijk bestaat voornamelijk uit een klei. Verder zijn er vlakke betonblokken en doorgroeienden op de dijk aanwezig. Aan de westzijde van het traject ligt er buitendijks een spuikom. Ter hoogte van de spuikom is bekleding van graniet aanwezig.

Op grond van de Flora- en faunawet hebben de volgende mogelijk op de dijk aanwezige diersoorten een beschermde status: haas, diverse muizen, wezel, hermelijn, bunzing, egel en mol. Verder zijn in het kader van deze wet alle vogelsoorten beschermd. Voor het dijktraject Koningin Emma-/Van Alsteinpolder gaat het hier met name over broedvogels en overtuigende tureluurs. Dit zijn ook voor de Vogelrichtlijn kwalificerende soorten. Het traject bevat een voorland met een habitatype 1330 (Atlantische schorren met kweldergrasvegetatie) waarvoor de Westerschelde zich kwalificeert als Habitatrichtlijngebied. De horizontale zonering op de dijk bestaat uit de getijdezone (ondertafel), de zone boven gemiddeld hoog water (boventafel) en de zone berm-bovenbeloop-kruin. Ook de vegetatie op de dijk kent een horizontale zonering die aansluit op bovenstaande indeling.

Het voorland van het dijkvak Koningin Emma-/Van Alsteinpolder bestaat uit het schorregebied 'Het verdrongen land van Saeftinghe'. Het schor is een belangrijk natuurgebied, in het bijzonder voor vogels. Buitendijks, tegen de dijk aan, is er ter hoogte van dp 121 een plateau aangelegd als uitwijkplaats voor het in Saeftinghe weidende vee, tijdens hoge waterstanden. De dijk wordt grotendeels beweid door schapen. De buitenberm is vrij toegankelijk. Het traject grenst ten westen aan het dorp Paal. Buiten het werk bevindt zich een jachthaven met daarbij een clubgebouw voor de watersportvereniging. Aan de binnenzijde van de dijk bevindt zich een café. Beide gelegenheden worden in de zomermaanden druk bezocht door recreanten. Ter hoogte van Emmadorp bevindt zich een bezoekerscentrum van het Zeeuwse Landschap. Van hieruit worden het gehele jaar door rondleidingen door het Verdrongen Land van Saeftinghe georganiseerd.

3. Toetsing van de dijk

De Wet op de waterkering schrijft voor dat de dijkbeheerder iedere vijf jaar de dijken toetst aan de veiligheidsnorm. In Zeeland is de veiligheidsnorm vastgesteld op 1/4000 keer per jaar. Eenvoudig gezegd moet een dijk in Zeeland een zeer zware storm kunnen weerstaan met een gemiddelde kans van voorkomen van 1/4000 keer per jaar.

Uit deze toetsingen is gebleken dat de vlakke betonblokken, die over de gehele lengte van het dijkvak aanwezig zijn, zijn afgekeurd. De granietblokken zijn als 'goed' getoetst.

4. Keuze en motivatie van de nieuwe constructie

Bij de keuze van een nieuwe dijkbekleding voor de onvoldoende sterke gedeelten geldt een aantal uitgangspunten. Naast de eis dat de materialen voldoen aan de huidige veiligheidsnormen, zijn dit onder meer:

- de keuze van de bekleding is gericht op herstel en zo mogelijk verbetering van de huidige natuurwaarden op de dijk;
- er wordt gestreefd naar maximaal hergebruik van materialen en toepassing van milieuvriendelijke materialen;
- er wordt gestreefd naar zo laag mogelijke kosten.

009011 2004 PZST-P-04231 com

⇒ HavKort overzicht plan Koningin Emma-/Van Alsteinpo

Binnen de specifieke situatie en rekening houdend met de uitgangspunten, is voor het dijkvak Koningin Emma-/Van Alsteinpolder gekozen voor het gebruik van klei als bekledingsmateriaal. Bij het toepassen van klei als beschermingsconstructie van de dijk worden er strenge eisen gesteld aan de kwaliteit van de klei en de dikte van de laag. De beschermende kleilaag dient erosiebestendig te zijn. Daarnaast spelen een aantal andere zaken een rol:

- De kwaliteit van de klei van de zgn. 'make-up-laag'. Deze laag is gewenst om gras op het talud te kunnen laten groeien
- De hoogte van het voorland.
- De helling van het talud.

Voor de make-up-laag wordt klei van een goede kwaliteit gebruikt welke vrijkomt uit het bestaande talud. Daarnaast heeft het traject een extreem hoog voorland (2,5 tot 3 m boven NAP). Dit voorland zorgt voor extra veiligheid.

Er wordt op de berm een doorgroeibare verharding toegepast omdat dit landschappelijk beter past bij de voor de rest in klei uitgevoerde dijk. Ten behoeve van onderhoudsmaterieel zullen er over een breedte van 4 m doorgroeibare 'grasplaten' worden aangebracht.

5. Effecten op de omgeving

Als gevolg van het nemen van een aantal (mitigerende) maatregelen zijn er geen significante effecten te verwachten op soorten en habitats die in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn als speciale beschermingszone (SBZ) zijn aangewezen.

Er is in het kader van de Flora- en faunawet kans op verontrusting van haas, diverse muizen, wezel, hermelijn, bunzing, egel en mol, alsmede voor de beschadiging, vernieling of verstoring van hun vaste verblijfplaatsen. Hiervoor is een ontheffing ex artikel 75 aangevraagd bij het ministerie van LNV.

Het aanpassen van bekledingen leidt bij vervangen in eerste instantie altijd tot negatieve effecten op de natuurwaarden. Door het verwijderen van de huidige bekleding wordt de begroeiing op de bekleding (met de daarvan afhankelijke fauna) ook verwijderd. Deze effecten kunnen niet voorkomen worden, maar zijn slechts tijdelijk. Nadat de nieuwe bekleding is aangebracht zullen zich op termijn van enkele jaren weer natuurwaarden ontwikkelen. Gezien het voorkeursalternatief voor de nieuwe bekleding mag verwacht worden dat ten minste herstel van de huidige natuurwaarden plaatsvindt.

Het aanpassen van de bekleding betekent dat het buitentalud van de dijk de eerste jaren een andere aanblik krijgt, o.a. wat betreft kleur en structuur. Vlak na de aanpassing is het talud nog kaal, maar op langere termijn krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik.

De aan- en afvoer van materieel en goederen kan geluidsoverlast of verkeershinder veroorzaken voor de omgeving (omwonenden, recreanten, nabijgelegen bedrijven). De overlast is echter tijdelijk van aard en zal geen permanente gevolgen hebben. Door een zorgvuldige keuze van transportroutes zal de verkeershinder tot een minimum beperkt worden. De beweiding van het buitenbeloop en de berm kan tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geen doorgang vinden. Hierover worden verder afspraken gemaakt tussen de beheerder en de pachters. Ook ten behoeve van de beweiding van het schor worden met het Zeeuwse Landschap afspraken gemaakt over een eventuele extra afrastering.

6. Ter inzage en reageren

De volledige planbeschrijving "Verbetering gezette steenbekleding Koningin Emma-/Van Alsteinpolder" is tijdens kantooruren in te zien van 8 november tot en met 3 december 2004 op het kantoor van waterschap Zeeuws-Vlaanderen, het gemeentehuis van de gemeente Hulst en het provinciehuis.

Uw zienswijze kunt u tot en met 5 december 2004 schriftelijk kenbaar maken aan het dagelijks bestuur van waterschap Zeeuws-Vlaanderen, Postbus 88, 4530 AB, Terneuzen.

COLOFON

Dit is een uitgave van Projectbureau Zeeweringen in samenwerking met het waterschap Zeeuws-Vlaanderen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Waterschap Zeeuws-Vlaanderen

Kennedylaan 1, Postbus 88
4530 AB Terneuzen
Tel. 0115-641000, Fax. 0115-641200

Projectbureau Zeeweringen

Kanaalweg 1, Postbus 1000,
4330 ZW, Middelburg
Tel. 0118-621370, Fax. 0118-621993